राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१

संशोधन गर्ने ऐन	लालमोहर र प्रकाशित मिति
	२०३१।४।१८
१. राजस्व न्यायाधिकरण (पहिलो संशोधन) ऐन, २०३३	२०३३।४।१०
२. राजस्व न्यायाधिकरण (दोस्रो संशोधन) ऐन, २०३६	२०३६।६।११
३. न्याय प्रशासन ऐन, २०४८	२०४८।२।१६
४. केही नेपाल ऐन संशोधन गर्ने ऐन, २०४८	२०४९।१।८
५. अदालत व्यवस्थापन तथा न्याय प्रशासन सम्बन्धी केही नेपाल ऐन संशोधन गर्ने ऐन, २०५८	२०५९।५।२७
	प्रमाणीकरण र प्रकाशन मिति
६. गणतन्त्र सुदृढीकरण तथा केही नेपाल कानून संशोधन गर्ने ऐन, २०६६🡄	२०६६।१०।७
७. केही नेपाल ऐन संशोधन गर्ने ऐन, २०७२	२०७२।११।१३
८. केही नेपाल कानूनलाई संशोधन, एकीकरण, समायोजन र खारेज गर्ने ऐन, २०७४▬	२०७४।६।३०
९. आर्थिक तथा व्यावसायिक वातावरण सुधार र लगानी अभिवृद्धि सम्बन्धी केही नेपाल ऐनलाई संशोधन गर्ने ऐन, २०८१	२०८१।१२।१८

२०३१ सालको ऐन नं. ३

2..................

राजस्व सम्बन्धी न्याय व्यवस्थामा सुधार गर्न बनेको ऐन

🡄 यो ऐन संवत् २०६५ साल जेठ १५ गतेदेखि लागू भएको।

▬ यो ऐन संवत् २०७५ साल भाद्र १ गतेदेखि लागू भएको।

2 गणतन्त्र सुदृढीकरण तथा केही नेपाल कानून संशोधन गर्ने ऐन, २०६६ द्वारा झिकिएको।

प्रस्तावना: सर्वसाधारण जनताको सुविधा र आर्थिक हित कायम राख्न राजस्व सम्बन्धी न्याय व्यवस्थामा सामयिक सुधार गर्न आवश्यक भएकोले,

श्री ५ महाराजाधिराज वीरेन्द्र वीर विक्रम शाहदेवबाट राष्ट्रिय पञ्चायतको सल्लाह र सम्मतिले यो ऐन बनाइबक्सेकोछ ।

१. संक्षिप्त नाम, विस्तार र प्रारम्भ: (१) यो ऐनको नाम "राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१" रहेको छ ।

(२) यो ऐनको विस्तार नेपाल 2............. भर हुनेछ ।

(३) यो ऐन तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा,–

"न्यायाधिकरण" भन्नाले दफा ३ अन्तर्गत स्थापित राजस्व न्यायाधिकरणलाई सम्झनु पर्छ।

३. राजस्व न्यायाधिकरणको स्थापना र गठन: (१) राजस्व न्यायाधिकरण अध्यादेश, २०३० अन्तर्गत स्थापना भएका राजस्व न्यायाधिकरणहरु यसै ऐन अन्तर्गत स्थापना भएको मानिनेछ ।

(२) प्रत्येक न्यायाधिकरणको इलाका र सदरमुकाम नेपाल सरकारले समय समयमा नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशित गरी तोकिदिए बमोजिम हुनेछ ।

*(३) प्रत्येक न्यायाधिकरणमा नेपाल सरकारले नियुक्त गरेका देहायका सदस्यहरु रहने छन्:–

(क) कानून सदस्य,

(ख) राजस्व सदस्य, र

2 गणतन्त्र सुदृढीकरण तथा केही नेपाल कानून संशोधन गर्ने ऐन, २०६६ द्वारा झिकिएको।

* पहिलो संशोधनद्वारा संशोधित ।

कानून तथा न्याय मन्त्रालय

(ग) लेखा सदस्य ।

📖(४) उपदफा (३) बमोजिम नियुक्त गर्दा दफा ४ बमोजिम योग्यता पुगेका कुनै पदाधिकारीलाई कुनै न्यायाधिकरणको वा एकै समयमा एकभन्दा बढी न्यायाधिकरणको सदस्य तोक्न सकिनेछ ।

📖(५) कानून सदस्य न्यायाधिकरणको अध्यक्ष हुनेछ र निजको अनुपस्थितिमा राजस्व सदस्यले अध्यक्षता गर्नेछ ।

४. <u>न्यायाधिकरणको सदस्य हुन योग्यताः</u> न्यायाधिकरणको सदस्य नियुक्त हुनको लागि देहायको योग्यता आवश्यक हुनेछः–

⇆(क) कानून सदस्यको लागि उच्च अदालतको न्यायाधीश भई रहेको वा हुन योग्यता पुगेको ।

(ख) राजस्व सदस्यको लागि स्नातक भएको र राजस्व प्रशासनमा ⇆<u>सात वर्ष</u> अनुभव प्राप्त गरेको ।

(ग) लेखा सदस्यको लागि स्नातक भएको र लेखाको क्षेत्रमा ⇆<u>सात वर्ष</u> अनुभव प्राप्त गरेको ।

*५. <u>न्यायाधिकरणको अधिकारक्षेत्रको प्रयोगः</u> (१) न्यायाधिकरणको अधिकारक्षेत्रको प्रयोग तीनै सदस्यले सामूहिक रुपले गर्नेछन् र बहुमतको राय न्यायाधिकरणको निर्णय मानिनेछ ।

(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कानून सदस्य र अर्को एक जना सदस्यको उपस्थिति भएमा मुद्दाको कारबाही र किनारा गर्न सकिनेछ । कानून सदस्य बाहेक अरु दुई जना सदस्यको उपस्थितिमा मुद्दाको फैसला गर्न वा अन्तिम आदेश

📖 पहिलो संशोधनद्वारा थप ।

⇆ केही नेपाल ऐन संशोधन गर्ने ऐन, २०४८ द्वारा संशोधित ।

✱ पहिलो संशोधनद्वारा संशोधित ।

कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय

दिन बाहेक अरु कारबाही गर्न सकिनेछ ।अरु सदस्यहरुको अनुपस्थितिमा कानून सदस्यले मुद्दाको फैसला गर्न वा अन्तिम आदेश दिन बाहेक अरु कारबाही गर्न बाधा पर्ने छैन ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम दुई जना सदस्यको उपस्थितिमा मुद्दाको कारबाही वा किनारा गर्दा दुई जनाको मतैक्य हुन नसकेमा कारबाहीको हकमा अध्यक्षता गर्ने सदस्यको राय बमोजिम गर्नुपर्छ र फैसला वा अन्तिम आदेशको हकमा पहिले अनुपस्थित रहेको सदस्य समक्ष पेश गरी निजले समर्थन गरेको राय न्यायाधिकरणको राय मानिनेछ ।

(४) तीन जना सदस्यको उपस्थितिमा मुद्दाको कारबाही गर्दा तीन जनाको भिन्दाभिन्दै राय भएमा अध्यक्षको राय बमोजिम गर्नुपर्छ र मुद्दाको किनारा गर्दा तीनै जनाको भिन्दाभिन्दै राय भएमा वा उपदफा (३) बमोजिम दुई जना सदस्यको उपस्थितिमा मुद्दाको किनारा गर्दा मतैक्य हुन नसकी पहिले अनुपस्थिति रहेको सदस्य समक्ष पेश हुँदा तीन राय भएमा उच्च अदालतमा साधक जाहेर गर्नु पर्नेछ र सो अदालतको डिभिजन बेन्चबाट भएको निर्णय अन्तिम हुनेछ।

६. <u>न्यायाधिकरणको अधिकारक्षेत्र:</u> (१) राजस्व सम्बन्धी मुद्दामा न्यायाधिकरणको पुनरावेदन र निवेदन सुन्ने अधिकारक्षेत्र यो ऐन र प्रचलित अन्य नेपाल कानून बमोजिम हुनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम पुनरावेदन सुन्दा न्यायाधिकरणलाई देहायको अधिकार हुनेछः–

(क) मुद्दाको अन्तिम निर्णय गर्ने,

(ख) मुद्दामा मुख्य ठहऱ्याउनु पर्ने कुरा खुलाई मनासिब समय तोकी मुद्दाको लगत कायमै राखी सो विषयमा

कारबाही र किनारा गर्न शुरु किनारा गर्ने अड्डा वा अधिकारी छेउ फिर्ता पठाउने,

(ग) शुरु किनारा गर्ने अड्डा वा अधिकारीले गरेको फैसला वा आदेशलाई सदर उल्टी वा केही उल्टी गर्ने र सो तल्लो अड्डा वा अधिकारीले गर्न पाउने कारबाही वा निर्णय गर्ने,

(घ) आफैले बढी प्रमाण बुझ्ने र तल्लो अड्डा वा अधिकारीबाट पनि बुझ्न लगाउने, र

(ङ) पक्ष र साक्षी झिकाउने, बयान लिने, प्रमाण बुझ्ने, कागजपत्र दाखिल गराउने र दण्ड सजाय गर्ने समेत प्रचलित नेपाल कानून बमोजिम अदालतलाई भए सरहको अधिकार प्रयोग गर्ने ।

७. <u>न्यायाधिकरणको अवहेलना:</u> न्यायाधिकरणले आफ्नो अवहेलनामा कारबाही चलाउन सक्नेछ र अवहेलना गरेको ठहराएमा न्यायाधिकरणले दुई महिनासम्म कैद वा पाँच सय रुपैयाँसम्म जरिबाना वा दुबै सजाय गर्न सक्नेछ ।

तर न्यायाधिकरणलाई सन्तोष हुने गरी अभियुक्तले क्षमा याचना गरेमा न्यायाधिकरणले निजलाई क्षमा गर्न वा सजाय तोकिसकेको भए सो सजाय माफ गर्न वा घटाउन सक्नेछ ।

卐८. <u>सर्वोच्च अदालतमा पुनरावेदन लाग्ने:</u> देहायको कुनै प्रश्नमा प्रत्यक्ष कानूनी त्रुटि भई न्यायाधिकरणको निर्णय पूर्ण वा आंशिक रुपमा उल्टिने देखी सर्वोच्च अदालतले आफू समक्ष पुनरावेदन गर्न अनुमति

卐 केही नेपाल ऐन संशोधन गर्ने ऐन, २०४८ द्वारा संशोधित ।

कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय

दिएकोमा मात्र न्यायाधिकरणको फैसला वा अन्तिम आदेश उपर सर्वोच्च अदालतमा पुनरावेदन लाग्नेछः–

(क) अधिकारक्षेत्रको प्रश्न,

(ख) बुझ्नु पर्ने प्रमाण नबुझेको वा बुझ्नु नहुने प्रमाण बुझेको प्रश्न,

(ग) बाध्यात्मक रुपमा पालन गर्नुपर्ने कार्यविधि सम्बन्धी कानूनको उल्लङ्घन भएको प्रश्न वा

▷(घ) गम्भीर कानूनी त्रुटि सम्बन्धी प्रश्न ।

९. <u>पुनरावेदन सम्बन्धमा छुनौट राख्ने र म्यादः</u> ✂(१) प्रचलित कानूनमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि यस ऐन अन्तर्गत न्यायाधिकरण वा उच्च अदालतमा पुनरावेदन गर्दा देहाय बमोजिम ![<u>धरौट वा शर्त बिनाको मुद्दाको अवधिसम्म अद्यावधिक हुन सक्ने बैङ्क जमानत नराखी</u>] पुनरावेदन लाग्ने छैनः–

(क) कर निर्धारण भएकोमा निर्धारित करको पचास प्रतिशत रकम र जरिबाना भएकोमा जरिबानाको रकम र दुबै भएकोमा निर्धारित करको पचास प्रतिशत रकम र जरिबानाको रकम त्यस्तो निर्धारण गर्ने वा जरिबाना गर्ने अधिकृतले तोकिदिएको कार्यालयमा,

(ख) भन्सार महसुल वा अन्तःशुल्क निर्धारण भएकोमा निर्धारित भन्सार महसुल वा अन्तःशुल्कको रकम र जरिबाना भएकोमा जरिबानाको रकम र दुबै भएकोमा

▷ व्यवस्थापन तथा न्याय प्रशासन सम्बन्धी केही नेपाल ऐन संशोधन गर्ने ऐन, २०५८ द्वारा थप ।

✂ दोस्रो संशोधन द्वारा संशोधित ।

! आर्थिक तथा व्यावसायिक वातावरण सुधार र लगानी अभिवृद्धि सम्बन्धी केही नेपाल ऐनलाई संशोधन गर्ने ऐन, २०८१ द्वारा संशोधित।

कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय

दुबै रकम त्यस्तो निर्धारण गर्ने वा जरिबाना गर्ने अधिकृतले तोकिदिएको कार्यालयमा ।

(२) ✂..................

(३) मुद्दा कारबाही किनारा हुँदा कब्जामा लिएको वा जफत गरिएको माल वस्तु सडी गली जाने वा त्यसको गुण ह्रास भई मोल घट्न जाने भएमा प्रचलित नेपाल कानून बमोजिम लिलाम बिक्री गरी आएको मोल धरौटीमा राखी मुद्दामा ठहरे बमोजिम गर्नुपर्छ । सवारीको साधन वा मेशिनरी सामान भए मोल बापत धरौट, जेथा जमानी वा माथवर धन जमानी लिई मालधनी जिम्मा दिन सकिनेछ ।

(४) यस ऐन अन्तर्गत न्यायाधिकरणमा पुनरावेदन गर्दा शुरु कारबाही र किनारा गर्ने अधिकारीले गरेको निर्णय सुनि पाएको वा त्यसको सूचना तामेल भएको पैंतीस दिनभित्र पुनरावेदन गर्नु पर्नेछ ।

१०. ▮..........

११. <u>राजस्व न्यायाधिकरण अध्यादेश, २०३० जारी हुन अगाडि निर्णय भएका मुद्दाहरुः</u> राजस्व न्यायाधिकरण अध्यादेश, २०३० प्रारम्भ भएको अघिल्लो दिनसम्म तत्काल प्रचलित नेपाल कानून बमोजिम–

(क) आय र कर अदालतमा पुनरावेदन लाग्ने गरी अञ्चलाधीश, प्रमुख जिल्ला अधिकारी, कर अधिकृतहरु वा तोकिएको अधिकारीहरुबाट फैसला वा अन्तिम आदेश भएकोमा प्रचलित नेपाल कानूनको म्यादभित्र क्षेत्रीय अदालतमा पुनरावेदन लाग्नेछ ।

✂ दोस्रो संशोधनद्वारा झिकिएको ।

▮ केही नेपाल ऐन संशोधन गर्ने ऐन, २०७२ द्वारा खारेज।

कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय

(ख) आय र कर अदालत, अञ्चलाधीश, प्रमुख जिल्ला अधिकारी वा अञ्चल अदालतमा पुनरावेदन लाग्ने गरी भन्सार अड्डाको हाकिम, अन्तःशुल्क अधिकारी, कर अधिकृतहरु वा तोकिएको अधिकारीहरुबाट फैसला वा अन्तिम आदेश भएको तर यो ऐनले न्यायाधिकरणमा पुनरावेदन लाग्ने मुद्दामा प्रचलित नेपाल कानूनको म्यादभित्र न्यायाधिकरणमा पुनरावेदन लाग्नेछ ।

१२. निरीक्षण र निर्देशन दिने अधिकारः आफ्नो अधिकारक्षेत्रभित्रको मुद्दाका सम्बन्धमा न्यायाधिकरणले भन्सार अड्डा, अन्तःशुल्क कार्यालय, कर कार्यालय तथा त्यस्तो मुद्दाको शुरु किनारा गर्ने अरु राजस्व सम्बन्धी कार्यालयहरुको निरीक्षण गर्न वा तिनबाट आवश्यक विवरण प्राप्त गर्न वा तिनलाई निर्देशन दिन सक्नेछ ।

१३. भूमि प्रशासकले शुरु कारबाही र किनारा गर्ने अधिकारक्षेत्रः (१) आफ्नो इलाका भित्रको देहायका मुद्दाको शुरु कारबाही र किनारा गर्ने अधिकारक्षेत्र भूमि प्रशासकको हुनेछः–

(क) जग्गा वा तिरो दपोट,

(ख) मालपोत सम्बन्धी,

(ग) जिमीदार, तालुकदार, पटवारी बहाली बर्खासी,

(घ) मर्ता पर्ता भई उकास भएको जग्गा सम्बन्धी,

(ङ) हाल आवादी र सो सम्बन्धित सन्धिसर्पन,

(च) जग्गा भोगेको नाताले लागेको रकम सम्बन्धी,

(छ) भूमि प्रशासन कार्यालय सम्बन्धी ठेक्का पट्टाको नोक्सानी असूल उपर गर्ने विषय, र

कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय

(ज) नेपाल सरकारले नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशित गरी तोकेको भूमि प्रशासन कार्यालय सम्बन्धी अन्य विषय ।

⁵(२) उपदफा (१) अन्तर्गत भूमि प्रशासकले गरेको निर्णय उपर पैंतीस दिनभित्र उच्च अदालतमा पुनरावेदन लाग्नेछ ।

(३) यस दफामा "भूमि प्रशासक वा भूमि प्रशासन कार्यालय" भन्नाले भूमि प्रशासन ऐन, २०२४ लागू नभएको ठाउँमा क्रमशः माल अड्डाको हाकिम वा माल अड्डा सम्झनु पर्छ।

१४. कारबाही गर्ने अड्डा वा अधिकारीको अधिकारः दफा १३ अन्तर्गतका मुद्दाहरु र न्यायाधिकरणमा पुनरावेदन लाग्ने मुद्दाहरुमा शुरु कारबाही र किनारा गर्ने अड्डा वा अधिकारीलाई पक्ष र साक्षी झिकाउने, बयान लिने, प्रमाण बुझ्ने, कागजपत्र दाखिल गराउने र दण्ड सजाय गर्न समेत प्रचलित नेपाल कानून बमोजिम अदालतलाई भए सरहको अधिकार हुनेछ ।

१५. नियम बनाउने अधिकारः यो ऐनको उद्देश्य पूर्ति गर्नको लागि नेपाल सरकारले नियम बनाउन सक्नेछ र त्यस्तो नियम नेपाल राजपत्रमा प्रकाशित गरी लागू गरिनेछ ।

१६. बाधा अड्काउ हटाउने अधिकारः यो ऐन कार्यान्वित गर्न कुनै बाधा अड्काउ परेमा नेपाल सरकारले सो बाधा अड्काउ हटाउनको लागि नेपाल राजपत्रमा प्रकाशित गरी आवश्यक आदेश जारी गर्न सक्नेछ र त्यस्तो आदेश यस ऐनमा परे सरह मानिनेछ ।

१७. खारेजी र संशोधनः (१) आय र कर न्याय व्यवस्था ऐन, २०१६ र आय र कर अदालत नियमावली, २०२५ खारेज गरिएको छ ।

---

⁵ केही नेपाल ऐन संशोधन गर्ने ऐन, २०४८ द्वारा संशोधित ।

(२) अनुसूचीमा लेखिएको ऐनहरुमा अनुसूचीमा लेखिए बमोजिम संशोधन गरिएकोछ ।

१८. <u>राजस्व न्यायाधिकरण अध्यादेश, २०३० निष्क्रिय भएपछि त्यसको परिणामः</u> राजस्व न्यायाधिकरण अध्यादेश, २०३० निष्क्रिय भएपछि अर्को अभिप्राय नदेखिएमा सो निष्क्रियताले–

(क) सो अध्यादेश बमोजिम चालू भएको कुरा वा सो बमोजिम रीत पुऱ्याई अघि नै गरिएको कुनै काम वा भोगी सकेको कुनै कुरालाई असर पार्ने छैन,

(ख) सो अध्यादेश बमोजिम पाएको, हासिल गरेको वा भोगेको कुनै हक सुविधा, कर्तव्य वा दायित्वमा असर पार्ने छैन,

(ग) सो अध्यादेश बमोजिम गरिएको कुनै दण्ड सजाय वा जफतलाई असर पार्ने छैन,

(घ) माथि लेखिएको कुनै त्यस्तो हक, सुविधा, कर्तव्य, दायित्व, दण्ड सजायका सम्बन्धमा गरिएको कुनै कानूनी कारबाही वा उपायलाई असर पार्ने छैन र उक्त अध्यादेश कायम रहे सरह त्यस्तो कुनै कानूनी कारबाही वा उपायलाई शुरु गर्न, चालू राख्न वा लागू गर्न सकिनेछ र त्यस्तो दण्ड सजाय पनि गर्न सकिनेछ ।

कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय

<u>द्रष्टव्यः</u> १. केही नेपाल कानून संशोधन गर्ने ऐन, २०६३ द्वारा रुपान्तर गरिएका शब्दहरुः-
"श्री ५ को सरकार" को सट्टा "नेपाल सरकार"।

२. न्याय प्रशासन प्रशासन ऐन, २०७३ द्वारा रुपान्तर भएका शब्दहरुः-
(क) "पुनरावेदन अदालत"को सट्टा "उच्च अदालत",
(ख) "पुनरावेदन अदालतको न्यायाधीश"को सट्टा "उच्च अदालतको न्यायाधीश" ।

३. <u>खारेजी र बचाउः</u> (१) आर्थिक तथा व्यावसायिक वातावरण सुधार र लगानी अभिवृद्धि सम्बन्धी केही नेपाल ऐनलाई संशोधन गर्ने अध्यादेश, २०८१ खारेज गरिएको छ।

अनुसूची–१

(दफा १७ सँग सम्बन्धित)

क्र.सं.	ऐनको संक्षिप्त नाम	संशोधन
१.	↺....................	
२.	⏭....................	
३.	→....................	
४.	⇉....................	
५.	2....................	
६.	2....................	
७.	→....................	
८.	2....................	
९.	घर जग्गा कर ऐन, २०१९	दफा ९ को सट्टा देहायको दफा ९ राखिएको छः– ९. पुनरावेदनः दफा ४, ५, ६ वा ७ अन्तर्गत कर अधिकृतले गरेको आदेश

कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय

(२) उपदफा (१) बमोजिम खारेज गरिएको अध्यादेश बमोजिम भए गरेका काम कारबाही यसै ऐन बमोजिम भए गरेको मानिनेछ।

↺ अन्तःशुल्क ऐन, २०५८ द्वारा खारेज ।

⏭ पहिलो संशोधन द्वारा झिकिएको ।

→ मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ द्वारा खारेज ।

⇉ केही नेपाल कानूनलाई संशोधन, एकीकरण, समायोजन र खारेज गर्ने ऐन, २०७४ द्वारा खारेज।

2 गणतन्त्र सुदृढीकरण तथा केही नेपाल कानून संशोधन गर्ने ऐन, २०६६ द्वारा झिकिएको।

उपर राजस्व न्यायाधिकरणमा पुनरावेदन लाग्नेछ ।

१०. विदेशी लगानी कर ऐन, २०१९ — दफा ९ को सट्टा देहायको दफा ९ राखिएको छः–

९. <u>पुनरावेदनः</u> दफा ४, ५, ६ वा ७ अन्तर्गत कर अधिकृतले गरेको आदेश उपर राजस्व न्यायाधिकरणमा पुनरावेदन लाग्नेछ ।

११. ⊕.................

१२. 2.................

१३. ⊕..................

१४. पानी कर ऐन, २०२३ — दफा ११ को सट्टा देहायको दफा ११ राखिएको छः–

११. <u>पुनरावेदनः</u> दफा १० अन्तर्गत तोकिएको अधिकारीले सजाय गरेको आदेश उपर राजस्व न्यायाधिकरणमा पुनरावेदन लाग्नेछ ।

१५. →...................

⊕ आयकर ऐन, २०५८ द्वारा खारेज ।

2 गणतन्त्र सुदृढीकरण तथा केही नेपाल कानून संशोधन गर्ने ऐन, २०६६ द्वारा झिकिएको।

→ मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ द्वारा खारेज ।

कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालय